

Мездра

Общински вестник XXI век

www.mezdra.bg

http://www.facebook.com/mezdraXXIvek

Мездра, сряда, 26 септември - 10 октомври 2012 г.

Бр. 18 (291), Година XI, Цена 0.30 лв.

Успешно изпълнен европроект

ПРИКЛЮЧИ КОРЕКЦИЯТА НА РЕКА БОДЕНСКА БАРА

Мирослав ГЕТОВ

Община Мездра отчете изпълнението на проекта "Корекция на река Боденска бара - гр. Мездра", който беше осъществен през периода юни 2011 - юни 2012 г. по ОП "Регионално развитие" 2007 - 2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР). Кметът Иван Аспарухов и екипът за управление на проекта представиха пред широката общественост целите, извършените дейности и постигнатите резултати от практическата реализация на тази мярка за предотвратяване на наводнения в общинския център. Инвестицията е на обща стойност около 1 млн. и 50 хил. лв. 95% от тях бяха отпуснати безвъзмездно от ЕФРР и от сържавния бюджет на Република България, а останалите 5% е соб-

ствен принос на Общината. Аспарухов благодари на екипа за управление на проекта за създадената добра организация, както и на изпълнителния директор на фирмата-изпълнител "Инертстрой - Калето" АД Тони Йорданов за коректно свършената

пълнителни подобрения, касаещи канализационната мрежа в района и заусването на съседно дере. С реализирането на проекта е приключен



работа. Той заяви, че този обект е важен елемент от градската инфраструктура, а благодарение на корекцията са осъществени го-

рият риск от наводнения в 6 мездренски квартала (118, 118а, 110, 111, 103, 104) и част от източната индустриална зона, с което е подобрена



жизнената среда и качеството на живот на гражданите. Същевременно са сведени до минимум рисковете за човешкото здраве и за околната среда, подобрени са екологичната инфраструктура и санитарно-хигиенните условия на реката в границите на населеното място.

В резултат на извършените строително-монтажни работи Бо-

денска бара е почистена от храсти и дървета в участък от над 500 метра, коригирано е коритото на реката и

Този документ е създаден в рамките на проект "Корекция на река Боденска бара - гр. Мездра", който се осъществява с финансовата подкрепа на ОП "Регионално развитие" 2007 - 2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез ЕФРР. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Мездра и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

Мисъл на броя:

"Големият политик като си сложи ухото на земята трябва да чува стъпките на историята."
Лев ТРОЦКИ

са изградени погпорни стени по двата бряга между ОДЗ 1 "Мир" и ж.п. моста при каменни карриери. И още: изградени са гънни прагове, укрепени са стръмните откоси, а чрез залесяване е възстановена околната среда.

Това е поредният проект, изпълнен успешно от Община Мездра по ОП "Регионално развитие". През 2008/09 с европейски пари беше реконструиран общинският път Старо село - Царевец - Брусен и бяха санирани 6 учебни заведения, а в момента се изгражда археологически комплекс "Калето" и се санират още 4 училища и детски градини. Благодарение на тези проекти в местната инфраструктура ще бъдат инвестирани приблизително 14,3 млн. лв.

Достъп до обществена информация

НОМИНИРАХА ОБЩИНАТА ЗА НАГРАДАТА "ЗЛАТЕН КЛЮЧ"

Община Мездра е номинирана за годишната награда "Златен ключ" на Програма достъп до информация (ПДИ) в категорията "Институция, най-добре организирана предоставяне на информация за граждани".

Мотивите: нашата община е добър пример за малка административна структура с голям капацитет при организирането и управлението на дейности за повишаване на прозрачността и ефективността на работа. Това бе отчетено и в Рейтинга на активната прозрачност 2012, изготвен от ПДИ, където тя беше класирана на осмо място след проучване дейността на над 480 административни структури на изпълнителната власт на централно, регионално и



местно ниво.

Местната управа поддържа и обновява редовно интернет страницата с разнородни и изчерпателни информационни масиви. Сред тях са публичните регистри, които Общината поддържа. Съгласно изискванията на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) на сайта има секция за Достъп до обществена информация.

Предвидена е и възможност за подаване на заявления по ЗДОИ по

електронен път. В администрацията работи Център за услуги и информация на гражданите, в който е обособен екип от трима служители за обезпечаване на достъпа до информация.

Останалите 7 номинирани в тази категория са Областните администрации в Стара Загора и Хасково, РИ-ОСВ - Хасково, Изпълнителната агенция по околната среда, Община Добрич, Националният институт за помирение и арбитраж и Административен съд - Ямбол. Награждаването на призворите е на 28 септември - Международния ден на правото да знам, в столицата.

Побратимени градове

МЕЗДРА И КОНОТОП ПОДПИСАХА ДОГОВОР ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Побратимените градове Мездра и Конотоп, Сумска област (Украйна), подписаха Договор за сътрудничество в областта на културата, икономиката, търговията, образованието, туризма и спорта. Това стана при посещението на официална делегация от Община Мездра в 90-хилядния административен и железопътен център, която взе участие в тържествата, посветени на честването на 375-годишнина от основаването на Конотоп и 69 години от освобождението на града от хитлеристките окупатори. Документа парафираха кметът на Община Мездра Иван Аспарухов и председателят на Градския съвет на Конотоп Василий Дзед.

Договорът предвижда обмен на официални, културно-творчески и спортни делегации, а така също на групи лекари, учители, ученици, студен-



ти и т. н.; установяване на дружески и делови връзки между младежки, културни, творчески, спортни, образователни и научни учреждения, комерсиални и обществени организации, промишлени и търговски предприятия; взаимни туристически пътувания на жителите на Мездра и Конотоп; формиране на положителен имидж на двата града-побратими чрез публикации в средствата за

масова информация на материали за особеностите на културата, традициите, съвременния живот, постиженията, проведените събития и др.; създаване на условия за укрепване на икономическите и търговските отношения; обмен на информация в областта на градското стопанство и опита в организацията на местното самоуправление.

Продължава на 2 стр.

УЧЕНИЦИТЕ ПРОДЪЛЖАВАТ ДА НАМАЛЯВАТ

100-на деца по-малко влязоха в класните стаи

Навърх християнския празник *Вяра, Надежда и Любов* - 17 септември, официално беше открита *новата учебна година* в община Мездра. През 2012/13 в 8-те общински училища ще се обучават и възпитават общо 1733-ма ученици от I-ви до XII-ти клас, разделени в 87 паралелки. Това е с 97 ученици по-малко в сравнение с миналата есен.

По учебни заведения разпределението е следното: ОУ "Христо Ботев" - 407, СОУ "Иван Вазов" - 386, ОУ "Св. св. Кирил и Методий" - 369, ПГ по МСС - 155 и ПГ "Алеко Константинов" (Мездра) - 89, СОУ "Св. Климент Охридски" (Зверино) - 242, ОУ "Васил Кънчов" (Моравица) - 44 и ОУ "Хаджи Димитър" (Елисейна) - 41. За сравнение: през 2010/11 учениците бяха 1937, а през 2009/10 - 2048. 1406 от обхваанатите в системата на средното образование ще учат в

петте градски училища, а останалите 327 - в трите селски школи.

Първокласниците са 142-ма или с 11 по-малко спрямо м. г. Броят на *деветокласниците* е 123-ма т. е. с 20 пове-



че, отколкото през 2011/12, но това е благодарение на ПГ по МСС, която неотдавна стана общинско училище. По-миналата година първолаците бяха 169, а през 2009/10 - 154, докато средношколците в IX-ти клас бяха съответно 103-ма и 117. По предварителни данни се очертават 7 слети и 11 маломерни паралелки, предимно



в Моравица и Елисейна.

5-те базови ОДЗ-та и ЦДГ-та и техните 14 филиали по селата ще бъдат посещавани от общо 751-но деца, което е с 10 по-малко съпоставено с миналата есен. Родителите на най-много малчугани - 153-ма, са предпочели да ги запишат в ОДЗ 1 "Мир". Следват: ОДЗ 2 "Слънчице" - 127, ЦДГ 1 "Детелина" - 72, ЦДГ 2 "Роза" (Мездра) - 70 и ОДЗ (Зверино) - 55. Прямо 2010/11 детскоградинче-

тата са намалели с 18, а в сравнение с 2009/10 - с 42.

В навечерието на учебната година във всички училища и детски градини бяха извършени частични ремонти. Продължава изпълнението на проекта "Община Мездра с енергийно-ефективна образователна инфраструктура" по ОП "Регионално развитие" 2007 - 2013 г., в рамките на който ще бъдат санирани четири учебни заведения: ЦДГ 1 "Детелина", ЦДГ 2 "Роза" и ПГ "Алеко Константинов" в Мездра и ОДЗ-то в Зверино.

Фолклорен събор

ТИПЧЕНИЦА ПЕЕ'2012

Иво ЙОРДАНОВ

На 6 септември - *Деня на Типченица*, в балканското селище се проведе V *Фолклорен събор "Типченица пее"*. Юбилейното издание събра 21 певчески групи от общините Мездра, Враца, Бяла Слатина, Добрич, Монтана и Сандански. В надпяването се включиха 15 състава, 13 индивидуални изпълнители и един дует, обединени от любовта си към народната песен и танц. Най-отдалече бяха дошли самодейците от селата Петрово и Голешево, община Сандански, както и групата за автентичен фолклор при НЧ "Искра 1945" - с. Врачанци, Добричко. Всичко това свидетелства за разширяващата се територия на фестивала и за растящата му популярност.



По традиция празникът започна с водосвет, отслужен от о. Николай Костадинов. Той събра цялото село и много гости. Водещите припомниха славното дело на Съединението и подвига на типченци, дали живота си във войните за национално обединение. Бяха поднесени венци и цветя пред

войнишкия паметник, увековечаващ паметта на героите.

"Благодаря на всички, които помогнаха този празник да го има", заяви при откриването на събора кметът на Типченица Георги Георгиев и пожела на участниците да пазят българските традиции, които ще ни съхранят като нация.

Най-напред на сцената се качи *Тригласният женски народен хор "Типченски майки"*. Създаден през 1960 г., той е носител на отличия от редица фестивали у нас и чужбина. С изпълненията си типченските майки вдигна високо летвата, а песента "Моя Типченица" по текст на Любка Цветкова и музика на Кръстьо Стефанов получи заслужените аплодисменти на публиката.

За пръв път фестивалът бе с конкурсен характер. Класирането обаче нямаше особено значение за участниците. Веселбата продължи до късна доба, а освен приятните емоции всички получиха шапки и значки за спомен от събора.

СТУДЕНТСКАТА БРИГАДА

Доброслав СТОЯНОВ

С положителна равнометка приключи *лятната студентска бригада*, организирана и финансирана от Община Мездра за 12-а поредна година. В настоящата кампания се включиха 91 възпитаници на Алма Матер, които бяха ангажирани в благоустрояването на града и на една част от съставните села. Бъдещите висшестру работиха на 10 инфраструктурни обекти.

Резултатите от едномесечната трудова дейност на млатите хора: "изкърпени" с асфалт 2048 кв. м в гр. Мездра и в с. Типченица, Люти дол, Люти брод, Царевец, Старо село, Върбешница и Крапец; положени 4264 кв. м хоризонтална и вертикална пътна маркировка (боядисани бордюри, освежени линии и пешеходни зони, лакирани дървени повърхности); изработени 4314 бр. бетонови изделия (плочи и бордюри), които впоследствие са положени по градските улици; полагане на 1070 кв. м тротуари по ул. "Софроний", "Патриарх Евтимий", "Чавдар войвода" и "Роза"; продължаване с 240 линейни метра в западна посока на пешеходната алея по бул. "Стамболийски"; санитарна сеч на площ от 10,5 дка (изсичане на храсти и корени, почистване на отпадъци, изкопни работи), озеленяване, направа на стъпала и оформяне на алея за бягане в парка над гимназията; почистване на 320 кв. м канали и на 105 дъждоприемни шахти; частичен ремонт на стадиона в с. Зверино.



Бригадирско лято'2012 отново показа, че тази практика е добра и полезна. От една страна за придаването на по-приятен вид на града и на селата, а от друга - за самите студентите, които така си заработиха по някоя и друг лев през ваканцията.

ПРИ БЪЛГАРИТЕ ОТ ЗАПАДНИТЕ ПОКРАЙНИНИ

По покана на *Община Бабушица*, Пиротски окръг (Република Сърбия), делегация от Община Мездра гостува в гр. Бабушица, където взе участие в честването на *Деня на общината - 6 септември*. На този ден през 1944 г. долината на река Лужница, в която е разположен 5-хилядният град, е освободена от Югославската народна армия (ЮНА) от хитлеристките окупатори.



По случай празника на сръбската община зам.-кметът на Мездра инж. Николинка Кътовска, зам.-председателят на Общинския съвет Венелин Димитров и редакторът на вестник "Мездра XXI век" Мирослав Гетов положиха цветя и се поклониха пред паметника на загиналите във войните в административния център на 15-хилядната община, в която живеят над 1000 етнически българи (по официални данни на западната ни съседка), които преди навремето са останали извън пределите на Родината по силата на Ньойския мирен договор (1919 г.).

Представителите на Община Мездра връчиха на кмета на Бабушица Саша Стаменкович поздравителен адрес от кмета Иван Аспарухов и му подариха диптих икони на Исус Христос и на Св. Богородица. Те бяха приветствани с "Добре дошли!" и от председателя на тамошната Скупштина (Общински съвет) Златко Алексич. Нашенци бяха сред гостите на празничната програма, посветена на Деня на Бабушица.

На изпроводяк те бяха посрещнати радушно в дома на Иван Таков - председател на Звонския културен център "Де-рекул", който е голям приятел на България и на Мездра.

МЕЗДРА И КОНОТОП ПОДПИСАХА...

От 1 стр.

Договорът за сътрудничество, който е одобрен от мездренския Общински съвет и от конотопския Градски съвет, е за срок от 1 година, но впоследствие автоматично може да бъде удължен. При неговото подписване Аспарухов връчи на своя колега Дзед символичния ключ на гр. Мездра. На церемонията присъстваха ветеранът от Втората световна война Людмила Марченко, която е почетен гражданин на двата града, секретарят на Община Мездра Нина Данколова, зам.-председателят на Общинския съвет Виктория Данкова и общинският съветник д-р Митка Лечева.

На 6 септември - *Деня на Конотоп*, представителите на Община Мездра се включиха в празничното шествие и се



поклониха пред *Мемориалния комплекс на Вечната слава*, въздигнат в чест на победата във Втората св. война и облицован през 1977 г. с мрамор, подарен от гражданството на Мездра. В приветствие-

то си към конотопчани кметът Аспарухов подчерта, че Мездра и Конотоп ги свързва дългогодишно приятелство, което ще продължи да се развива, защото местните общности в двата града са заинтере-

совани от поддържането на взаимноизгодни социално-икономически и културни отношения помежду си.

В рамките на тридневната си визита нашата делегация посети тамошното вагонно депо, градската болница и една детска градина и разгледа Градския краеведски музей, Музея на авиацията и Музея на героя от Руско-турската война 1877 - 1878 г. ген. М. И. Драгомиров.

Приятелските контакти между Мездра и Конотоп датират от преди близо половин век. Първият договор за побратимяване и сътрудничество в областта на културата, науката и спорта е подписан на *30 август 1966 г.* Оттогава, с известни прекъсвания във времето, двата града периодично си разменят делегации. За последен път украинците гостуваха в Мездра през май т. г.

World folk '2012

"ЗМЕЙ ГОРЯНИН" И "ИСКРИЦА" С ПРЕСТИЖНИ НАГРАДИ

Мъжката фолклорна група "Змей Горянин" при НЧ "Факел 1926" - Зверино спечели златни медали в категорията "Фолклорни песни - мъжки състави" на II-ия Световен шампионат по фолклор "World folk 2012", който се проведе в края на лятото в Несебър, КК "Слънчев бряг", Бургас, Поморие и Свети Влас. Николай и Владимир Цветкови, Цветан Нико-

нет), Станимир Петров (акордеон) - ръководител на формацията, Венцислав Иванов и Кръстьо Тодоров впечатлиха авторитетното жури с песните "Цъфнала е Ружа", "Една беше Вела" и "Дунавско хо-



лов, Гошо Трифонов, Илиян Цеков (тамбура), Валери Цеков (тъпан), Димитър Ангелов (саксофон), Митко Филев (кларин-

ро). Със златен медал в същата категория, но при индивидуалните изпълнители, се окичи и Илиян Цеков за песента "Цо-

нината майка". С престижни награди си тръгна от фестивала и Фолклорна група "Искрица" към Пенсионерски клуб "Мездрей", Станка Ангелова, Веска Андреева, Мария Маринова, Пенка Гергова, Димитрина Доцева, Афродита Лилкова, Севдалина Кръстарска, Костадинка Методиева, Тотка Беленска, Георги Гергов (тарамбука) и Милчо Романски (акордеон) - ръководител на групата, заслужиха сребърни медали в категорията "Фолклорни песни

- женски състави", лауреатска грамота и званието "World Vice Champion". Те се представиха с "Майка на порти стоеше", "Качила се е Тодора", "Сирма войвода", "Славей пее, мамо" и "Тодор Калинки думаше". Със сребърни медали и лауреатски звания в индивидуалната надпревара бяха отличени народната певица Пенка Гергова, която изпълни "Либе ле, либе Денгубо", и Милчо Романски за инструменталното изпълнение на "Мездренска копаница".

ТОНЯ БОРИСОВА - ФАВОРИТ ЗА ПАЗИТЕЛ НА ТРАДИЦИИТЕ



Нашата землячка Тоня Борисова - председател на Фондация "Сълзица за Вас", актриса и поетеса, която трайно е свързала съдбата си с Люти дол, е номинирана в категорията "Фолклор - Голем" на Националната инициатива "Пазител на традициите 2012", която има за цел да популяризира личности, оставили трайни следи в развитието на българската култура и традиции. Останалите номинирани за приза, връчван ежегодно от Асоциацията за развитие на изкуствата и занаятите А.Р.И.З.-7, са Валя Балканска, Димитър Христов и Светла Цветкова.

Гласуването се извършва на сайта на инициативата до 29 октомври т. г.: <http://pazitelnatradiciite.com>

Церемонията по награждаването е на 14 ноември в столицата, когато с концерт-спектакъл "Жива памет" в Зала 1 на НДК Тоня Борисова ще отбележи своя 60-годишен юбилей и 45 години сценична дейност.

Призоваваме онези от Вас, които смятат, че усилията на Тоня за съхраняване на родовете и историческата ни памет, на традициите и българския фолклор, са достойни за подкрепа, да изразят своята съпричастност като гласуват за нея!

Предварително благодарим на всички!



Тоня Борисова е родена през 1952 г. в Димитровград. Завършва с отличие "Българска филология" във ВТУ "Св. св. Кирил и Методий" и "Кино педагогика" в НАТФИЗ "Кръстьо Сарафов". Родственица е на Захарий Стоянов, майка на три деца.

Пише поезия, проза, публицистични материали, сценарии за филми и спектакли; занимава се с редакторска работа и литературна критика; прави преводи от и на руски език. Създава музика по свои произведения. Работила е като гимназиален учител по бълг. език и литература, а понастоящем е актриса на свободна практика.

Има над 650 авторски поетично-музикални спектакъла, на които е организатор, сценарист и режисьор, изпълнител на стиховете и на песни от всички фолклорни области на България, както и на свои собствени композиции. Спектаклите ѝ са различни по вид и продължителност: от 30-минутен моноспектакъл до грандиозен концерт-спектакъл с участието на изтъкнати певци, инструменталисти, музиканти, оркестри, хорове, фолклорни формации и ансамбли, между които Валя Балканска, Теодосий Спасов, Янка Рупкина, Бойка Присадова, Гуна Иванова, Костадин Гугов, Петър Янев, Димитър Лавчев, Ваня Костова, доц. Анжела Тошева, проф. Лидия Ошавкова, проф. Павел Герджиков, проф. Херма ван Шайк Ламбермонт (Холандия), Пенка Дилова (мецосопрано), Мариана Паунова (контраалт, Метрополитен опера, Ню Йорк).

Христов Евангелска Църква
ШАЛОМ - Мездра

Най-сърдечно Ви кани на
Откриване на църковна среда

30 септември 2012
10.00ч. - 12.00ч.

Споделете с нас радостта ни

0910 92906 & 0899877571
ул. Мездра, ул. "Минск" 14

Врачанска "А" ОФГ - Юг

ПРОГРАМА

сезон 2012/13 - есен

I кръг - 25 август (събота) - 18.00 ч.
Локо 2012 (Мз) - Околчица (Моравица)
Скала (Зверино) - Строител (Кунино)

II кръг - 1 септември (събота) - 17.00 ч.
Скала (Зверино) - Локо 2012 (Мз)
Околчица (Моравица) - Монолит (Ман)

III кръг - 8 септември (събота) - 17.00 ч.
Локо 2012 (Мз) - Строител (Кунино)
Монолит (Манастирци) - Скала (Зверино)
Любимец (Търнава) - Околчица (Моравица)

IV кръг - 15 септември (събота) - 17.00 ч.
Локо 2012 (Мз) - Монолит (Манастирци)
Скала (Зверино) - Любимец (Търнава) - 16.09
Околчица (Моравица) - Искър 1923 (Роман)

V кръг - 22 септември (събота) - 17.00 ч.
Любимец (Търнава) - Локо 2012 (Мз)
Искър 1923 (Роман) - Скала (Зверино) - 23.09
БотеВ 2012 (Пугрия) - Околчица (Мор) - 23.09

VI кръг - 29 септември (събота) - 17.00 ч.
Локо 2012 (Мз) - Искър 1923 (Роман)
Скала (Зверино) - БотеВ 2012 (Пугрия)
Околчица (Моравица) - БотеВ (Попица) - 30.09

VII кръг - 6 октомври (събота) - 16.00 ч.
БотеВ 2012 (Пугрия) - Локо 2012 (Мз)
БотеВ (Попица) - Скала (Зверино) - 07.10
БотеВ (Бър. геран) - Околчица (Мор) - 07.10

VIII кръг - 13 октомври (събота) - 16.00 ч.
Локо 2012 (Мз) - БотеВ (Попица)
Строител (Кунино) - Околчица (Моравица)
Скала (Зверино) - БотеВ (Бър. геран) - 14.10

IX кръг - 20 октомври (събота) - 16.00 ч.
БотеВ (Бърдгарски геран) - Локо 2012 (Мз)
Околчица (Моравица) - Скала (Зверино)

X кръг - 27 октомври (събота) - 14.30 ч.
Околчица (Моравица) - Локо 2012 (Мз)
Строител (Кунино) - Скала (Зверино)

XI кръг - 3 ноември (събота) - 14.00 ч.
Локо 2012 (Мз) - Скала (Зверино)
Монолит (Ман) - Околчица (Моравица) - 04.11

XII кръг - 10 ноември (събота) - 14.00 ч.
Строител (Кунино) - Локо 2012 (Мз)
Скала (Зверино) - Монолит (Манастирци)
Околчица (Моравица) - Любимец (Тър) - 11.11

XIII кръг - 17 ноември (събота) - 14.00 ч.
Любимец (Търнава) - Скала (Зверино)
Искър 1923 (Роман) - Околчица (Мор) - 18.11
Монолит (Ман) - Локо 2012 (Мз) - 18.11

XIV кръг - 24 ноември (събота) - 14.00 ч.
Локо 2012 (Мз) - Любимец (Търнава)
Скала (Зверино) - Искър 1923 (Роман)
Околчица (Моравица) - БотеВ 2012 (Пуг) - 25.11

Мездра
Общински вестник 21 век

Издава
Община Мездра и
спомоществатели

Думите отлитат, написаното остава

ОБЩЕСТВЕНА РЕДКОЛЕГИЯ: Валентин Вълчев, Владимир Джаферски, г-р Герго Цонков, Ива Милчева, Маргарита Стефанова, Павлина Русева, Рени Нинова, Светла Дамяновска, Тодорка Василева

РЕДАКТОР: Мирослав ГетоВ 0885 695 506

ПОЧЕТЕН РЕДАКТОР: Кирил Раговенски

Художник-фотограф: Евгени Кучков

Всеки автор носи отговорност за публикациите си.
Ръкописи не се връщат. Хонорари не се изплащат.
Броят е приключен редакционно в 10.00 часа на 25 септември.

Предпечатна подготовка и печат „Алекс Принт“ ЕООД - Враца

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:

Мездра, ул. „Хр. БотеВ“ 27, ет. 4, Радиоцентър

e-mail: mezdra21vek@abv.bg

Краезнание

ЦАРСКОТО ПОСЕЩЕНИЕ ВЪВ ВРАЧАНСКО

Весела ПЕЛОВА, Държавен архив - Враца

На 7 май 1930 г. Врачани посрещат височайши гости начело с Цар Борис III. Внушителната делегация в ключа глави на всички вероизповедания у нас - главния равин, главния мюфтия, представители на Руската, Сръбската и Арменската патриархии, както и всички членове на Св. Синод. Те идват на погребението на Врачанския митрополит Климент (б. XII. 1873 - 3.V. 1930), намесник-председател на Св. Синод.



Почитта си към един от най-достоините архиереи, заемал владишкия трон след Софроний Врачански, оказват също председателят на Народното събрание проф. Александър Цанков и министърът на търговията, промишлеността и труда Цвятко Бобошевски.

Траурното шествие минава от стария Митрополитски дом по улиците "Княжеска", "Възнесенска", "Петропавловска" и стига до катедралния храм "Св. Николай", където е отслужена заукойна молитва и се извършва опелото на о Бозе почившия митрополит.

I. ВЪВ ВРАЦА - ПАНИХИДА

"Траурното шествие започва точно в 12 часа и спира пред всяка от църквите в града, разказва за паметното събитие Стефан Шивачев, родственик на митрополит Климент Врачански. И както отбелязват мнозина, прави странно впечатление, че при всички най-важни моменти из живота на покойника "имало небесни сълзи". При първото му влизане във Враца като кюртарх валия дъжд, при смъртния му час небето също проливало сълзи, при спускане тялото на покойника в гроба заросляло, после заплицал дъжд, зачукал град и гръм ударил в околните скали..."

Слова произнасят новият намесник-председател на Св. Синод Видинският митрополит Неофит, министър Бобошевски, представителят на Сръбската църква епископ Доситей. При "Последнее целование" Цар Борис III се приближава до ковчега, коленичи, целува кръста и развълнуван за последен път стиска десницата на покойния първоиерарх на Българската църква. След това изказва съболезнования на неговите близки, а на сляпата му 75-годишна майка казва: "Не плачете бабо. Дядо Климент бе свят човек и за него не бива да плачем. За вас ще се погрижи църквата и държавата..."

Поклонението е заснето на кинолента в първия документален филм за Враца. В Държавен архив се съхранява неговият сценарий, в който заснетите картини са описани кадър по кадър. Най-силно впечатление на гражданството прави преклонението на Царя пред гроба на митрополита. Негово Величество стои гологлав под проливния дъжд, примесен с градушка и светкавици, който се изсипва при полагането на тялото в гробницата. Заедно с почетната рота и свещениците Борис III остава до края на погребението.

II. А ПЪК В МЕЗДРА... СБОР

Но животът продължава. Царят се качва на влака за София и попада на... събора на Мездра. Тук има шум и веселба, времето е хубаво и гостоприемно - нито следа от траурната обстановка във Враца, съпроводена с буря, гръмотевици и градушка.

Подробен репортаж за преминаването на царския влак през Мездра прави излизаният по онова време вестник "Искърски фарь". Макар статията да не е подписана, нейн автор най-вероятно е редакторът на седмичника Йордан Кръстев, ветеран от войните, училищен инспектор и общественик. И тогава, както и днес, съборът на Мездра е бил на Гергьовден. "Хилядно множество народ от околните села бе задръстило широката булевард задъ гарата и алейата, свидетелства местната преса. Полицията бе вземала

всички мерки да се не допусне никой на перона. Вестта, обаче, че царят пристига в гарата, накарва всички да се струпат към оградата и положението бе неугържимо." (в. Искърски фарь, бр. 32, 15 май 1930 г.)

Описанието на посещението на Царя е толкова картинно, че и без да са запазени снимки, кара въображението да си представи събитието във всичките му подробности. Повествованието е детайлно, почти като кадрите от сценария на филма, така че спокойно можем да ги опишем по същия начин и като на глан да видим как:

1. Царят слеза от влака и потъва в море от хора на площада зад гарата, привлечен от сведението, че това стълпотворение е поради събора на селото. Агютантът му и полицейският пристав едва могат да го следват и да отблъват притискащата го навалица, за да може да се придвижи напред;

2. Притиснат от множеството, от мъже и жени, стари и млади, Царят се здрависва с колкото може от тях и разговаря с повече от 20 души, според наблюдателния репортер.

Благодарение на зоркото око на журналиста и

че и двамата са поостарели оттогава;

6. Със стареца Дано Миков от Долна Кремена обсъжда кризата, на което старецът отговаря: "Да даде Господь 2-3 години добъръ берекетъ, ще мине и криза и всичко!";

7. Спира се при свещеника от Горна Кремена, с Кр. Маринов, Василев и др. от Роман;

8. Група-ученици, учили по естествознание или гражданско учение за държавния глава, се спират право пред него, за да го разгледат добре;

9. А Кирко Лашков от Типченица става атракцията на това посещение като възбудено обикаля наоколо, вика, че е служил 5 години на Царя и със свалена шапка се опитва да стигне до него, за да го види отблизо. И остава възхитен, че Царят не се пази от хората, а търси срещи с тях;

10. Местните жители акламираят на няколко пъти царя, което видимо погорбява настроението му, след което се качва обратно на влака.

11. След изпращането му мездрене продължават да говорят само за това ненадейно посещение и да обсъждат разговорите му с местните хора. Силно впечатление остава неговото внимание към безопасността на притиснатите в множеството малки деца, като през цялото време призовава да се пазят децата да не бъдат стъпкани.

Отзвукът от посещението на Цар Борис III е толкова силен, че авторът заключава: "На единъ царь, който и да е той, царуването и короната са толкова по-сигурни, колкото той е по-близо до народа и се вслушва в неговите болки и страдания".

Сборите без съмнение също допринасят по свой, оригинален и непринуден начин за сближаването между управници и народ, което се илюстрира по великолепен начин от царското посещение на сбора в Мездра на 7 май 1930 г.



настойчивостта, с която успява да следва Борис III по пемите, той ни оставя подробни сведения за срещите и разговорите на Царя с мездрене при това негово първо посещение в железничарското селище, които като филмови кадри се разгръщат пред очите ни:

1. С кмета Иван Мишев Царя говори за провеждането на самия събор. Пред него отбелязва веселите лица на присъстващите хора, поради което изказва надежда, че „има подобрение на положението“;

2. На председателя на запасните офицери Йордан Кръстев благодарни за получената телеграма по случай Деня на храбростта и предава поздрав на членовете на федерацията от Искърския край;

3. С депутата Лило Марков говори като със стар познат, поради което и във му подава ръка;

4. Разпитва една жителка на Боденец за селото ѝ, но тя се оказва много смутена от това внимание;

5. За сметка на това разговорът с един тишевченин се оказва източник на общи спомени и от темата за посевите стигат до Чамкория, където тишевченинът бил охрана и царят успява да си припомни забавни случки от учебното атакуване на купу сено. Разговорът завършва с уточнението,

Деца на Мездра



ДЕНИС - 3 годинки

В следващите дни рожденици са:

Лили Коловска - педагог, на 1 октомври
мс Георги Митев - треньор по лека атлетика, на 2 октомври, 66 г.

г-р Мариука Лозанова - на 2 октомври
Светла Кръстева - педагог, на 3 октомври

Цветинка Йолашка - ст. експерт "Счетоводство" в Община Мездра, на 5 октомври

Румен Серафимов - кмет на с. Долна Кремена, на 7 октомври, 54 г.

Пламен Нецов - литератор, на 8 октомври, 45 г.

Радко Антонов - гл. експерт "Образование" в Общината, на 9 октомври, 63 г.